

- Elämä ubiikkiyhteiskunnassa – keveää,
sietämätöntä vai sietämättömän keveää?

Dosentti, KTT Mika Mannermaa

“JOKAPAIKAN TIETOTEKNIIKAN
YHTEISKUNNALLISET HAASTEET”

Eduskunta 10.11.2009

Ubiikki- yhteiskunta

Jokuveli valvoo,
tietää, ei unohda

Äly esineissä
⇒ Internet of things

Akvaarioelämä
vs.
yksityisyys

Systemiäly ja simplismi

John Wayne
⇒ aika- ja paikka-
riippumattomuus

Monimutkaistuva
riskiyhteiskunta

Woody Allen
⇒ 24/7

Virtuaaliheimot
Virtuaalikansat

Monokronologiasta
polykronologiaan
⇒ läsnäpoissaolo

Reaalisen ja virtuaalisen
sulautuminen

Instantismi
⇒ koko maailma taskussa

Enemmistöt
Vähemmistöt
Yksilö

U-elämisen keveys ja sietämättömyys

["Onko tämä minun yhteiskuntani?"]

A. Ahdistus olemisesta *jatkuvan tarkkailun ja tietämisen* kohteena...

- kansalaiset ("varjelen identiteettiäni maksimaalisesti"), poliitikot ("vaalirahat ovat omiani"), yritysjohtajat ("me pojat sovitaan bisneksistä Levillä"),... ("En kommentoi"; Stasi-ilmiantajaksi syytetty 8.11.2009)

B1. ...tarkkailun synnyttämä *turvallisuudentunne*

- vanhus kotona, palo- ja pelastustoimi, poliisin työ, ympäristön tila, liikenne, ...

B2. ...*halu olla esillä*

- Cyworld, IRC-galleria, Facebook, LinkedIn, PlaxoPulse, MySpace, YouTube,...

U-elämisen keveys ja sietämättömyys

["Onko tämä minun yhteiskuntani?"]

- U-kansalaisten *transparentti vallankäyttö* vs. passivoituminen (entisestään) suhteessa yhteisten asioiden hoitoon
 - **Kaikkiallinen vallanpitäjien (politiikka, talous) valvonta (eduskunnan täysistunnot, valiokunnat, valtuustot, lautakunnat netissä jne.)**
 - **"Ei niitä jaksa kuunnella (politiikka)" ja/tai "Ei niille mahda mitään" (talous)**
 - Huom. Ei kaikkia kansalaisia kiinnosta siltarummuista päättäminen, vaikka se olisi mahdollista

U-elämisen keveys ja sietämättömyys

["Onko tämä minun yhteiskuntani?"]

- *Todellisuuksien moninaistumisen* seuraukset → yhteiskunnallisen koheesion probleemi
 - **I käräkenne, monikulttuuristuminen, vähemmistöistyminen ↔ u-kuilut**
- *Kevyttä elämää* omassa virtuaaliheimossa (itse valitut!)
 - **Virtuaaliheimoista virtuaalikansaksi**
 - **Ystävällismieliset vs. vihamieliset v-heimot**

U-elämisen keveys ja sietämättömyys

["Onko tämä minun yhteiskuntani?"]

- Ubiikkiyhteiskunnan turvallinen kaikkiallisuus ("keveys") käy sietämättömäksi
 - "Maailma seis, tahdon ulos" → uuden elämän etsintä
- Monimutkaistuvan riskiyhteiskunnan hallitsemattomuus; kehitys teknologian ja talouden, ei kansalaisyhteiskunnan ja demokratian ehdoilla ("sietämättömyys")
 - "Maailma seis, tahdon ulos" → uuden elämän etsintä

Systemiajattelun paine ubiikkiyhteiskunnassa

SIMPLISMI

valaisee meidät!!

- filosofia, teoria
- ideologia, ohjelma
- puolue, valta

Winner of the "Not My Job"
Award - ADOT
Litchfield Park, AZ 85

Systemin riippuvuuksien
kasvu edellyttää älykästä
systemiajattelua ja
luottamusyhteiskuntaa

- perhosefektit
- intuitionvastaiset
seuraukset
- ennakoimattomuus ↑

Yhteiskunnallinen haaste:
syvenevä työnjako
ja kasvava
systemihallinnan tarve

Väliaikaisuuden pysyvyys - kiihtyvän muutoksen lyhyt historia

100 000 sukupolvea sitten	puhe
750	maanviljelys
500	kirjoitustaito
400	kirjastot
40	yliopistot
24	kirjapainotaito
16	tarkat kellot
5	puhelin
4	radio
3	televisio
2	tietokone
1	internet / sähköposti
0	GPS, CD, WDM

INSTANTISMI

"Koko maailma on taskussani, minä en odota, mikä on jono?"

- Unohda aamun Hesari ja illan puoli yhdeksän uutiset → uutistieto tärkeistä asioista saatava heti
- Samoin kaikki muu tieto
- Kulttuurinautinnot ja viihde silloin, kun siltä tuntuu, ... just nyt heti... "Mitä tapahtuu BB-talossa!?"
- Välitön vaikuttaminen: kaavoitus kunnassa, kansalaisäänestykset, vaalit

"Teknologiassa
saavutetuista eduista
ei tingitä"

MUTTA

"Mikä on
ubiikkiyhteiskunnan
tavoitteellinen visio?"